

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΑ ΘΕΜΑΤΑ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ

Η ιδέα της Ευρωπαϊκής Ένωσης (με διάφορες μορφές και περιεχόμενο) ξεκίνησε πολύ νωρίς, ήδη στην ελληνορωμαϊκή αρχαιότητα, προχώρησε **δειλά** και αποσπασματικά, πέρασε από διάφορα στάδια και υπό διαφορετικές ιστορικές συνθήκες, αμφισβητήθηκε, αναθεωρήθηκε, αλλά μπόρεσε και ωρίμασε βαθμηδόν στις συνειδησεις των λαών και των ηγετών των χωρών της Ευρώπης. Έτσι έφτασε τελικά να αποτελέσει σήμερα την αδιαμφισβήτητη και δυναμική πραγματικότητα που είναι γνωστή ως «Ευρωπαϊκή Ένωση». Αυτή η ιστορική διάσταση, αυτή η διαδικασία συνειδησιακής ωρίμασης (που πόρρω απέχει από μια **συμβατική**, ευκαιριακή και συμπτωματική συμπόρευση), πρέπει να αποτελεί σταθερό σημείο επιστημονικής και ιδεολογικής αναφοράς για την ιδέα της Ενωμένης Ευρώπης και την πορεία της ολοκλήρωσης αυτής της ιδέας.

Εκπλήσσουν πραγματικά οι ομοιότητες (χωρίς να λείπουν βεβαίως και οι έντονες διαφορές) στα κίνητρα, στους σκοπούς και στις μορφές συμφωνίας που παρατηρούνται ανάμεσα στις συμπολιτειακές ενώσεις της ελληνικής και ρωμαϊκής αρχαιότητας αφενός και στη σύμπληξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης αφετέρου. Είναι επίσης εκπληκτικό πόσο συνεκτικά λειτούργησε μια θρησκεία, ο Χριστιανισμός, με τις δικές του αξίες, στη συνένωση των νέων λαών που συνδιαμόρφωσαν στους μεσαιωνικούς χρόνους τις τύχες της Ευρώπης, αλλά και πόσες συγκρούσεις και θρησκευτικούς πολέμους προκάλεσε ο θρησκευτικός φανατισμός. Κι ωστόσο, η χριστιανική διδασκαλία από κοινού με τον ορθό λόγο και τους **παραδοσιακούς** θεσμούς της ελληνορωμαϊκής αρχαιότητας έφεραν κοντά τους λαούς της Ευρώπης μέσα από τη βαθμιαία συνειδητοποίηση κοινών αρχών και αξιών.

Βεβαίως, όλους αυτούς τους αιώνες (από την αρχαιότητα μέχρι και όλον τον μεσαίωνα), οι φιλοδοξίες διαφόρων ηγετών και ηγεμόνων δυναστικών οίκων να επεκτείνουν την κυριαρχία τους σε ευρύτερες μάζες πληθυσμού και σε μεγαλύτερες γεωγραφικές εκτάσεις προκάλεσαν **σφοδρές** συγκρούσεις που τραυμάτισαν την ενότητα και κλόνισαν την ειρήνη στην Ευρώπη. Ουδέν, όμως, κακόν αμυγές καλού. Οι απώλειες σε ζωές, οι καταστροφές, οι ερημώσεις, οι ενοχές, η ανάγκη αποτροπής των συγκρούσεων οδήγησαν βαθμηδόν σε επιμέρους συμμαχίες και ενώσεις. Μετά δε από τα δεινά που επισώρευσαν στην Ευρώπη οι δύο Παγκόσμιοι Πόλεμοι, η ανάγκη για μια κοινή βάση αρχών, κανόνων και μορφών πολιτικής συμπεριφοράς που θα **επέτρεπαν** την υπέρβαση των αντιθέσεων και μια ουσιαστική συνένωση των Ευρωπαϊκών λαών οδήγησε σταδιακά στο «πολιτικό θαύμα» της Ενωμένης Ευρώπης που βιώνουμε σήμερα. Μεγάλες πολιτικές μορφές της Ευρώπης συνέλαβαν και πραγματοποίησαν το όραμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης: ο Robert Schuman, ο Jean Monnet, ο Paul Henri Spaak, αλλά και ο Charles de Gaulle, ο Winston Churchill, ο Konrad Adenauer και πολλοί άλλοι. Για την Ελλάδα, η πολιτική φυσιογνωμία που συνέλαβε και αγωνίστηκε σκληρά για την ένταξη της Ελλάδος στην Ενωμένη Ευρώπη υπήρξε ο Κωνσταντίνος Καραμανλής. Την πολιτική του συνέχισε ο Ανδρέας Παπανδρέου και, με ιδιαίτερη επιτυχία, ο Κώστας Σημίτης.

Έχει λεχθεί ότι η Ευρώπη είναι «η ήπειρος των αντιφάσεων». Ωστόσο, η Ευρώπη των αντιφάσεων – των συνενώσεων δηλαδή αλλά και των συγκρούσεων, της χριστιανικής αγάπης αλλά και των θρησκευτικών πολέμων, της **δημοκρατίας** αλλά και των ολιγαρχικών έως και φασιστικών καθεστώτων, της ειρήνης αλλά και των άγριων πολέμων του πιο σημαντικού πολιτισμού στις τέχνες και στα γράμματα αλλά και ενός φάσματος ασύλληπτης βαρβαρότητας – αυτή η Ευρώπη των αντιφάσεων είναι και αυτή που κατόρθωσε, περνώντας από πολλά στάδια εξέλιξης, να φθάσει στην Ενωμένη Ευρώπη των αρχών του 21ου αιώνα, στην Ευρώπη των 25 με μια σταθερή πορεία προς την ολοκλήρωση.

Η ιστορικότητα της ιδέας της Ευρώπης από κοινού με τη γνώση των σφαλμάτων, των αδυναμιών και των αποτυχιών του παρελθόντος μπορούν να βοηθήσουν σε ακόμη μεγαλύτερη συνειδητοποίηση της ουσίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η οποία θα πρέπει κάποτε να διδαχθεί και στα σχολεία της Ευρώπης για να εδραιωθεί στις ψυχές των νέων ανθρώπων. Έχουμε πολύ δρόμο ακόμη για μια ποιοτική ένωση των ευρωπαϊκών χωρών, η οποία θα ψεβεται τις ιδιαιτερότητες των κρατών-μελών, τη γλώσσα, την παράδοση, την ιδιοπροσωπία κάθε ευρωπαϊκού λαού, την πολιτισμική πολυμορφία της Ευρώπης, ενώ παράλληλα θα καλλιεργεί, θα βαθαίνει και θα αναδεικνύει ό, τι ενώνει τους Ευρωπαίους και ό, τι τους διακρίνει ιστορικά από άλλους σύγχρονους πολιτισμούς.

Ο καίριος χώρος για τη συνειδητοποίηση της ουσίας της Ενωμένης Ευρώπης και για μια ποιοτική βίωση αυτής της ουσίας είναι – μη το ξεχνάμε – ο χώρος της Παιδείας. Οι ιδέες, οι αρχές και οι αξίες περνούν μέσα από την Εκπαίδευση, τη σχολική και την ανώτατη. Εκεί φύονται, καλλιεργούνται, συνειδητοποιούνται, αποκτούν βάθος,

ΑΓ.ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ 11 -- ΠΕΙΡΑΙΑΣ -- 18532 -- ΤΗΛ. 210-4224752, 4223687

ουσία και συνέχεια. Η ευρωπαϊκή διάσταση της Παιδείας πρέπει να αρχίσει από τα Πανεπιστήμια, στην κατάρτιση των αυριανών εκπαιδευτικών της Γενικής Εκπαίδευσης, για να περάσει σωστά, ουσιαστικά και διαθεματικά στη μόρφωση και διαμόρφωση των αυριανών πολιτών της Ενωμένης Ευρώπης. Θεωρώ, μάλιστα, ιδιαίτερα σημαντικό ότι τα Πανεπιστήμια της Ευρώπης έχουν πεισθεί και ενθαρρύνουν συστηματικά τη διακινητικότητα (mobility) των φοιτητών, τη μετάβαση και φοίτησή τους (για μερικά εξάμηνα και με αναγνώριση αυτής της φοίτησης) σε άλλα πανεπιστήμια της Ευρώπης. Κι αυτό σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο. Όπως είναι σημαντική και η δυνατότητα – που αρχίζει να διαφαίνεται – απόκτησης κοινών πανεπιστημιακών πτυχίων ή και μεταπτυχιακών τίτλων. Η συμφοίτηση και συνεργασία των νέων σ' ένα κατ' εξοχήν πνευματικό πεδίο που είναι η κατάκτηση της επιστήμης δημιουργεί τους καλύτερους όρους για μια ποιοτική βίωση της Ένωσης.

*Γεώργιος Μπαμπινιώτης
Για μια ποιοτική βίωση της Ενωμένης Ευρώπης.
Το Βήμα: Νέες Εποχές, 01/02/2004*

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A1. Να παρουσιάσετε με συντομία το περιεχόμενο της επιφυλλίδας σε κείμενο 100-120 λέξεων.

ΜΟΝΑΔΕΣ:25

B1. Να σχολιάσετε σε μια παράγραφο 80 έως 100 λέξεων το περιεχόμενο της παρακάτω περιόδου του κειμένου: "... η χριστιανική διδασκαλία από κοινού με τον ορθό λόγο και τους παραδοσιακούς θεσμούς της ελληνορωμαϊκής αρχαιότητας έφεραν κοντά τους λαούς της Ευρώπης μέσα από τη βαθμιαία συνειδητοποίηση κοινών αρχών και αξιών".

ΜΟΝΑΔΕΣ:12

B2 α). Ποιον τρόπο/ους και ποια μέσα πειθούς εντοπίζετε στη τρίτη παράγραφο του κειμένου; [Βεβαίως, όλους αυτούς τους αιώνες (από την αρχαιότητα μέχρι και όλον τον μεσαίωνα), οι φιλοδοξίες διαφόρων ηγετών...ο Κώστας Σημίτης]. {ΜΟΝΑΔΕΣ:4}

B2 β). Ποια είναι η συλλογιστική πορεία της τελευταίας παραγράφου; Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας. {ΜΟΝΑΔΕΣ:4}

ΜΟΝΑΔΕΣ:8

B3 α). Από το τελευταίο συνθετικό κάθε λέξης να σχηματίσετε δύο παράγωγες: **δημοκρατίας, αποτυχίων, παράδοση, καλλιέργει, σύγχρονους.** {ΜΟΝΑΔΕΣ:5}

B3 β). Να γράψετε ένα αντώνυμο για κάθε μια από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου: **δειλά, συμβατική, παραδοσιακός, σφοδρές, επέτρεπαν.** {ΜΟΝΑΔΕΣ:5}

ΜΟΝΑΔΕΣ:10

B4. Ποια χαρακτηριστικά της επιφυλλίδας εντοπίζετε στο κείμενο; (Να αναφέρετε τρία).

ΜΟΝΑΔΕΣ:5

Γ. Τα τελευταία χρόνια, πολλοί είναι αυτοί που επισημαίνουν ότι η Ε.Ένωση έρχεται αντιμέτωπη με μια πολυεπίπεδη οικονομική, πολιτική και πολιτισμική κρίση. Σε άρθρο σας (που θα δημοσιευθεί στην ιστοσελίδα του σχολείου σας) να περιγράψετε κάποιες από τις πτυχές της κρίσης που βιώνει η Ε.Ένωση και να αναφέρετε τους τρόπους με τους οποίους τα εκπαιδευτικά συστήματα των ευρωπαϊκών κρατών θα μπορούσαν ενισχύσουν την ευρωπαϊκή συνείδηση των νέων, που φαίνεται να έχει κλονιστεί σε κάποιο βαθμό. (500-700 λέξεις).

ΜΟΝΑΔΕΣ:40

**ΟΡΟΣΗΜΟ ΠΕΙΡΑΙΑ
ΜΟΥΣΟΥΛΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ**